

Lloyd

LIBISO

PÄÄ EDELLÄ

Lamppu Laamanen

JOHNNY
Kniga

Lamppu Laamanen

**LLOYD
LIBISO
PÄÄ EDELLÄ**

JOHNNY KNIGA
HELSINKI

*Tein tämän kirjan itselleni. Tein tämän kirjan alkoholismiin
tai alkoholistin kanssa elävälle. Tein tämän kirjan syrji-
tyille. Tein tämän kirjan niille jotka taistelevat oikeuden-
mukaisuuden ja tasavertaisen kohtelun puolesta.
Tein tämän kirjan rohkeudesta.*

Tein tämän kirjan sinulle.

*Kiitos minua tukeneet opettajat, ystävät, valmentajat,
kollegat, naapurit ja perhe. Teitä en unohda.*

Lloyd Libiso

*Engelberg, Sveitsi 22.12.2022 – Veikkola, Kirkkonummi,
13.6.2024*

© Lloyd Libiso, Lamppu Laamanen ja Johnny Kniga 2024
Tämä kirja on apurahoista vapaa.

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd

ISBN: 978-952-362-001-8

Painettu EU:ssa.

SISÄLLYS

Aloitetaan	9
Lapuan rauha ja pamaus.	15
Lyijy painaa jalassa.	17
Mummi – se toinen kova tyyppi.	19
Veikkola City	21
Kouluun.	24
Meill’ on metsässä nuotiopiiri – ja jotain muutakin	32
Selviytyjät	37
Kylän pienin kypärä.	41
Anniinalle annettu lupaus täytäntöön	46
VPK ei ole leikkiä.	49
Olvireissu Behrenseniin	57
Orava potilaana	60
Rock’n’Roll-elämää	62
Minä ja Blaka	71
Cheekillekin jotain uutta	73
Libison paalupaikka.	77
Nostatus	80
Timpurikoulu Nummelassa.	83
Taekwondon suomenmestari	87
Raksalle	90

Libison eka kiese	92
Lekon kanssa putkassa	95
Kaivo pamahtaa paikalle.	100
Libison toinen kiese ja tuuppaus perään	102
Ravintoketjun huipulle – elementtiasentajaksi	105
Jumissa korkealla	108
Joulun enkelinä.	111
Täyttä raksaa!	114
Synttärät Kroatiassa.	118
Libisostako rakennusmestari?	120
Jonkinlainen Rokan Antti.	124
Toimintaa	128
Kaikki ei mene putkeen	131
Historiallinen sotilasvala	134
Legenda nimeltä Hasan	136
Keittiömestarin kanssa radalla	143
Mukava paskareissu	145
Kabasen kautta Kotiteollisuuteen.	150
Nuuskaa Ruotsista ja Kemin Soldiers of Odin	152
Sikahyvä tupa	156
Tehtävä: Liikenneonnettomuus – Turun moottoritie.	158
Vammaisen Libiso.	162
Kun kehyksissä ei ole enää kuvaa	165
Uimakoulusta kehäkuuluttajaksi.	168
Olavinlinna bokkaa, höyrylaiva rokkaa	171
Palomieheksi takaoven kautta.	176
Tuhattajalkasen häät.	181
Lunta katolta – ja mies	185
Mies istuu Libison syliin ravintolan vessassa	187
Raitistuminen odottaa kärsivällisesti puun takana	190
Hiltin huipulla	193

Rampilta alas	201
Inttistoorit.	205
Klubille saksilavanosturilla	223
Eino Grönin kuskina	225
No Bulls**t Afterwork.	229
Suomi vs. Rap – suomiräpin matka kellareista stadioneille	234
Radiotoimittaja vs. palomies	240
Audiotaloon – ja se minua niin ravistaa	243
Yle Kioski Lifeen	247
Vielä menee märkää, vaikka se olisi kuivaa valkoviiniä	252
Savua Kiinan puolustusministerille	256
Hieno päivä.	258
Hölpöttää voi ilman pulputtelua.	260
YleX sinne tänne	263
Mestarit.	269
Provinssi 2022	270
Mikki päällä	276
Ulkopuolisena monimuotoisuudessa.	279
Aletaan lopetella tältä erää.	287
Kirjassa mainitut kappaleet	299
Kirjassa mainitut teokset	301

ALOITETAAN

”Mä olen yhdistelmä pohjalaista periksiantamattomuutta ja kenialaista kestävyyttä.”

”Äiti, kato! Mä seilaan!” poika huutaa iloisena ja vilkuttaa aalloilla lipuvassa jollassa, jonka alla makaa Suomenlahti ja yllä aurinko.

Kaikki on kaunista ja tuo poika seilaa vielä sinne sun tänne niin maalla kuin merelläkin. Hän tulee menemään joka paikkaan hattu kourassa ja mieli avoinna.

Sitten katsotaan, mitä tapahtuu – jotain tapahtuu melkoisella varmuudella.

Kirkkonummen Kantvikissä asuvana hän ihastuu jo aivan pienenä seudun komeisiin rantakallioihin ja kauniisiin metsiin, joissa menninkäiset asuvat, pitää itseäänkin jonkinlaisena menninkäisenä, ainakin erilaisena.

Läheisen saaren takaa syöksyy merivoimien G-vene – alla siis sama meri ja yllä tietenkin sama aurinko – ja sen veneen keulassa makaava reservin kersantti ampuu sarjana nopeita peräkkäisiä laukauksia.

Samaa taivasta katselevat, poika ja kersantti.

Näiden kahden tapahtuman välillä on kaksikymmentä vuotta – tuosta jollapojasta on tullut tuo G-vene-kersantti, ja

tuossa välissä hänelle on tapahtunut enemmän kuin useammalle koko elämänsä aikana.

Kukaan ei kuitenkaan muista, kuinka tuli äidin lämmöstä tähän kylmään maailmaan.

Kukaan ei muista katsoneensa valkealla seinällä olevaa kelloa, joka näyttää syntymäaikaa, eikä kukaan muista mietineensä, onko aamuyö vai iltapäivä.

Kukaan ei siis muista syntymäänsä, mutta moni muistaa tapahtumia varhaislapsuudestaan. Lloyd Libison kohdalla nuo muistot alkavat Kirkkonummen Kantvikin Sokeritehtaantieltä.

– Mä oon viisivuotias, siis vuonna 1998, ja äiti puhuu puhelimessa keittiönpuolella. Lopetettuaan kävelee mua kohti, mä olen selin, istun lattialla, hän ottaa mut syliinsä ja mä tunnen kun hän alkaa itkeä. Rinta särisee sillä tavalla. Äiti pitää mua todella tiukasti kiinni ja sanoo että me ollaan nyt kahdestaan. Vaikka en oikeasti asioita vielä ymmärtänyt, olin jotenkin osannut odottaa jotain sellaista ja nyt aistin sen jonkin tapahtuneen. Isä ei palaa enää kotiin ja me ollaan mutsin kanssa kahdestaan, me ollaan tiimi, me jatketaan näin ja me pärjätään.

Tuo edellä kerrottu merkitsee kuitenkin vain pientä kuolemaa, avioeroa.

Lloydin äiti on kotoisin Pohjanmaalta, Lapualta. Hän ja hänen äitinsä ovat kovimmat tyypit, jotka Lloyd tietää ja tulee tietämään.

– Äiti on aina matkustanut paljon työnsä puolesta ja hän on aina ollut kova lukutoukka. Kun Lapuan kirjaston arvonnassa oli palkintona kahden hengen matka Amerikkaan, äiti voitti

sen. Sitten hän lähtikin siskonsa kanssa reissuun, ensimmäiselle ulkomaanmatkalleen suoraan Yhdysvaltoihin. Ensimmäinen viikko meni New Yorkin pilvenpiirtäjien varjossa ja se mahtava kaupunki aukas mun äidin silmät: ”Onpas maailmalla ihmeellistä, ja erilaista kuin Lapualla!”

Lloydin isän suku on Keniasta. Hänestä ja hänen veljestään tuli orpoja, kun heidän vanhempansa kuolivat auto-onnettomuudessa. Sen jälkeen Lloydin tuleva isä alkoi huolehtia itsensä lisäksi nuoremasta veljestään.

– Mä olen yhdistelmä pohjalaista periksiantamattomuutta ja kenialaista kestävyyttä. Afrikka ja Pohjanmaa saattaa selittää sen, että mulla on liikunnallisuus ja työnteko geeneissä. Kenia on kuuluisa kestävyysjuoksijoista ja Pohjanmaa härkähäisistä vääntäjistä ja yrittäjistä. Sekoitus afrikkalaista ja pohjalaista sisukkuutta ei oo ollenkaan huono yhdistelmä. Sillä saattaa pötkiä pitkälle – katotaan nyt.

Lloyd Libison vanhempien avioero tapahtuu järkeissä merkeissä. Poika asuu viikot äitinsä kanssa Kirkkonummella ja osan viikonlopuista isänsä luona Helsingissä.

Lähellä merta loikoileva Kantvik on yksi Kirkkonummen kylistä. Se syntyi 1960-luvulla Suomen Sokerin rakennettua tehtaan Pikkalanlahden rannalle. Kantvikistä tulee nopeasti suosittu lapsiperheiden keskuudessa, ja pikku-Libison ja kamujen mielestä mesta on tietenkin kaikista magein.

Lapsellehan kaikki on normaalia, varsinkin se, että vanhemmat ihmiset tietävät ja osaavat kaiken. Tuon vuoksi kokeempien opetukset, heidän kantamansa vastuu ja antamansa rakkaus ovat pienen ihmisen elämän alun tärkeimpiä asioita, joita turhan harva muistaa ja muistelee.

Libiso ei voi tietenkään tietää, minkälainen hänen elämäänsä olisi tullut ilman Sokeritehtaantien naapuripariskuntaa Erkkiä ja Elviä. Tietää vain, että tämän eläkeläispariskunnan huolenpidolla on ollut suuri vaikutus hänen ja muutaman muunkin saman kadun kakaran elämään.

– Erkki antoi mulle lahjaksi kitaran ja mun frendin Joelin isä Mika opetti mut ajamaan fillarilla: piti kiinni olkapäistä, päästi mut menee minkä jälkeen pystyin ajamaan ilman apupyöriä. Se oli tosi siistii, vaikka kaaduin nurtsille. Mä olin ihan filikissä!

Mutta sitten tulee se päivä, jolloin pitää jättää Sokeritehtaantie ja frendit.

– Eihän viisivuotiaalle yleensäkin kerrota mitään suuria suunnitelmia etukäteen, enkä mäkään tiennyt Veikkolaan muutosta ennen kuin se tapahtui. Yhtenä päivänä mutsi vaan sanoi, että me muutetaan toiselle puolelle Kirkkonummea, pohjoisen taajamaan, Veikkolaan. Sehän tarkoitti muun muassa mun hoitopaikan vaihtoa. Siihen saakka mä olin ollut Anun luona perhepäivähoidossa Masalassa. Masala oli tuohon aikaan erilainen kuin nykyisin, raffimpi, mutta Anun luona oli aina turvallinen olo. Mä näin Anua vähän aikaa sitten. Hän sanoi, että puhuin hänestä kauniisti radiossa.

Lloydin tavatessaan Anu kysyi, muistiko Lloyd viimeistä päivää hänen luonaan. Kun tyyppi oli viimeistä päivää Anulla hoidossa, tämä sai päättää, mitä tehdään.

Oli hänen päivänsä, oli hän sitten kolme- tai kuusivuotias tai mitä tahansa siltä väliltä.

Mennäänkö Lintsille, leffaan vai vesipuisto Serenaan?

– Mä olin halunnut, että mennään katsomaan Runebergin patsasta Helsingin Esplanadilla ja syödään pehmikset.

Koko perhepäivähoitoporukka lähtee junalla Helsinkiin, pienimmät kahden hengen rattaissa.

Lloyd on jo ainakin omasta mielestään aika iso, tökkii sormellaan junan ikkunaa, katselee omasta mielestään hurjaa vauhtia ohi kiitäviä maisemia, haistelee vaunua, pyörii penkillä, heiluttelee rehvakkaasti tennarijalkojaan, jotka eivät ylety lattiaan, ja vaikka ylettyisivätkin, eivät siinä kauaa pysyisi.

Lähijunissa on vielä pahviset liput, joihin konduktööri napauttaa pihdeillään reiän. Lloyd pussaa omaansa ennen rei'tytystä ja heti sen jälkeen ja säästää kovan ja paksun lipun muistona tapaamisestaan Suomen kansallisorunilija Johan Ludvig Runebergin kanssa.

Muistoa pehmiksestä ei jää, koska kesä Esplanadin on kovin lyhyt: kohta on jo syksy ja jäätelökioski suljettu.

Jäätelökesää voi muistella, jäätelöä siis ei.

Mutta runoilijan patsas on paikallaan.

Pikkumiehen silmät näkevät ensin patsaan juurella olevan karhuntaljaan pukeutuneen naisen, jonka oikeassa kädessä on laakeriseppele ja vasemman käden alla suuri taulu.

Päiväkodissa ruotsia hieman oppinut Lloyd ei osaa vielä lukea, mutta katselee taulun tekstin alkua: *Vårt land, vårt land, vårt fosterland, ljud högt, o dyra ord!*

Pieni mies kääntää katseensa kohti korkeuksia.

Siellä seisoo Johan Ludvig Runeberg oikean kätensä peukalo papintakkinsa käänteeseen alla.

– Loppukesä Esplanadilla, kaikki kukoisti vielä ja upea patsas vain seistä möllötti siinä, vaikka kaikki tuijotti sitä. Tuollainen kiinnostus mua ja myöhemmin kun mulle selvisi että Runeberg oli kirjoittanut ”Vårt landin” eli ”Maamme”, jonka jokainen osaa laulaa, kunnioitus nousi vieläkin korkeammalle. Ei sitä itsekään aina tajua miten syviä uurteita siinä on! Runebergintorttu oli kuitenkin mun lapsenmakuun outo. Se ei ollut mitään verrattuna voisilmäpullaan tai kääretorttuun. Vaikka myöhemmin opin diggaa viinaa turhankin paljon, lapsena se punssin maku oli liikaa.

LAPUAN RAUHA JA PAMAUS

**”Ilmakiväärillä pudottelin
räkättirastaita pellolla ja setä maksoi
mulle kymmenen markkaa per pudotus.”**

Lloyd viettää äitinsä työmatkojen ja muunkin vuoksi kesiään Lapualla, äitien lomathan ovat varsin harvoin yhtä pitkiä kuin lapsiensä. Poika on paikkakunnan ainoa tumma lapsi ja siitä ei ole ainakaan mitään haittaa.

– Mummin naapurissa asui mun setä ja täti, he kaikki huolivat mut sinne joka kesä reiluksi kuukaudeksi. Saattoi olla että jengi vähän ihmetteli, kun sellanen tumma poika vipelti milloin missäkin. Mä oon kuitenkin aina mennyt joka pirttiin ikään kuin hattu kourassa reippaana omana ittenäni. Niin teen nykysinkin ja siksi mä päädyn kaikenlaisiin hyviin juttuihin – en sano että *joudun*, koska mä pidän päätymisestä, en joutumisesta.

Lapualla Lloyd pääsee tekemään kaikkea jännää, mitä Veikkolassa ei voinut edes kuvitella: muun muassa lämmittämään pihasaunaa ja ajamaan traktoria.

– Alkuun en oikein edes näkynyt sieltä ratin takaa. Nojasin penkkiin ja hypin polkimien päällä. New Holland ja John

Deere ja olihan siellä ylioppilas-Fordikin! Sininen runko mutta valkoinen katto, siitä nimi. Niillä mä pyörin Lapualla ja kuulin toki Lapuan patruunatehtaan järkyttävästä pamauksesta. Mun kummitädin isä oli siellä töissä.

Lapuan patruunatehtaan räjähdyksessä 13. huhtikuuta 1976 kuoli 40 ja loukkaantui 60 ihmistä.

Toni Kurkimäki ohjasi vuonna 2023 suuronnettomuuteen perustuvan elokuvan *Lapua 1976*. Elokuvassa seurataan fiktivistä romanssia, mutta Libison kohdalla Lapuaan liittyy oikea romanssi – hänen isovanhempiansa rakkaustarina.

Lapuan patruunatehdas – kutsumanimeltään Paukku – on ollut aina läsnä Libison elämässä. Kun hän katsoo armeijassa ensimmäisen kerran patruunan pohjaan ja näkee siinä tekstin LAPUA, sydäneläällä läikähtää ja tulee turvallinen olo. Ovat-han ne kotimaisia ja tehty siellä, missä Libison on aina ollut hyvä olla.

– Ilmakiväärillä pudottelin räkättirastaita pellolla ja setä maksoi mulle kymmenen markkaa per pudotus. Hinta laski viiteen markkaan, kun aloin olla liian tarkka eli tulin liian kalliiksi.

LYIJY PAINAA JALASSA

**”Laskin housut ja ei hitto,
oli mennyt sisään pohkeeseen.”**

– Oli eräiden veljesten kotibileet Kirkkonummella – kotibileitähän mun elämässä on riittänyt – ja keskimäinen veljeksistä oli ostanut uuden ilmakiväärin, jonka pati lähti 370 metriä sekunnissa. Toinen kaveri yritti osua sillä lapionvarteen veljesten terassilta. Eikä osunut millään. Mä ärsyitin sitä, ettei osuisi edes muhun jos menisin seisomaan sinne. Ärsyitin niin kauan että kokeiltiin! Farkuissa reikä. Laskin housut ja ei hitto, oli mennyt sisään pohkeeseen.

Siellä se on edelleen.

– Sitten siihen tuli konsultti, joka pyysi että häntä ammuttaisiin mahaan.

Oltiin kaikki jurrissa ja mietittiin, että otetaan ainakin tylppäkärkinen pati ja ampujan pitää olla vähintään viiden metrin päässä. Jotain järkee siis löytyi mutta turhan vähän kuitenkin.

Näin päätimme siis toimia. Meistä paras ampuja, joka oli saanut aseoppikoulutuksen armeijassa, ampui konsulttia kolme

neljä kertaa mahaan. Konsultti käveli vähän matkaa ja tipahti. Sen jälkeen talutettiin mies sisään ja yks mimmi soitti 112, että kun jäbät leikki vähän ilmakiväärillä ja yks makaa maha veressä.

Poliisipartio saapuu paikalle ja tutkii turvallisuussyistä koko kämpän ennen kuin ambulanssityypit pääsevät sisään ja piipaa puupää vie konsultin Jorviin leikattavaksi ja paikattavaksi.

– Sen mahaan jätettiin yks pati koteloitumaan niinku muis-toks ja lähinnä siks mä en edes mennyt sairaalaan kertomaan mun omasta pohjepatista. Multa on armeijan jälkeen leikattu polvi kaks kertaa ja silloin mun on magneettikuvaukseen mennessä pitänyt ilmoittaa, että pohkeesta löytyy lyijyä – ei maitohappoa.

MUMMI - SE TOINEN KOVA TYYPPI

”Mun mummi oli sotaveteraani, siis lotta. Hän osti mulle aina limukorin kesäksi.”

Libison Lapuan-mummi on perinteinen kunnon mummi: kun ilmoitetaan, että älä järjestä mitään syötävää, että Lloyd syö äitinsä kanssa jo matkalla, niin tietysti pöytä notkuu.

Tuo on asia, mille ei voi mitään eikä pidäkään voida.

– Mun mummi oli sotaveteraani, siis lotta. Hän osti mulle aina limukorin kesäksi. Mä olin aina mummin poika, mummi oli niin mukava ja lämmin.

Lloydin mummi asuu 93-vuotiaaksi kotonaan, mutta kun hänen vointinsa alkaa heiketä, hän päätyy Lapuan terveystieteiden keskuksen vuodeosastolle.

– Viimeisen kerran kun nähtiin, lakkasin hänen varpaankynsiään, vaikka hän sanoikin että tarvitseeko niitä enää nyt sillä tavalla. Mä sanoin että eihän sitä koskaan tiedä, kuka tulee käymään.

Sitten hän sanoi: ”Lloyd, oli se hyvä kun sinäkin kävit sen armeijan.”

Mummi jätti mulle valokuvan jossa on 18-vuotiaana lottana. Kuvan takana lukee: ”Lloydille. Mummi 18 v.” Ollut Veikkovaarin rahapussissa läpi koko jatkosodan. Yllättävän hyvin säilynyt taistelun tiimellyksessä.

Libison ääni värisee.

– Se kuva on mun tärkein juttu. Huhhuh. Sieltä jostain mun maanpuolustustahto on peräisin. Mummi ja vaari puolustivat sodassa tätä maata, että on maita joita viljellä ja töitä joita tehdä.

Libison silmissä on merensuolaista vettä.

YHDEN MIEHEN MIELETÖN SHOW

“Mun mummi oli sotaveteraani, siis lotta. Hän osti mulle aina limukorin kesäksi.”

Lloyd Libiso oli vilkas poika, joka puhui itsensä 13-vuotiaana sisään ensimmäiseen kesätyöpaikkaansa. Teininä hän alkoi juoda sillä asenteella, että päihteiden käytössäkin hän halusi olla paras.

Loputon halu kerryttää kokemuksia on saanut miehen palaamaan toistuvasti kertausharjoituksiin ja vienyty vapaapalokuntalaisena rankkojenkin kokemusten äärelle. Hänen toimittamansa Inttistoorit-podcast on yksi Yle Kioskin kuunnelluimmista.

Juhlminen oli Libison arkea, kunnes seinä tuli vastaan.

Lloyd Libison kosteaan elämään mahtui paljon hauskoja mutta myös aivan päättömiä tapahtumia, joista hän kertoo nyt avoimesti ja harvinaisen rohkeasti. Libiso elää elämänsä pää edellä tänäänkin – mutta ilman alkoholia.

“Mulla ei ole faneja – mä kutsun heitä kannattajiksi.”

Lamppu Laamanen on tuottelias tietokirjailija, joka on alemmin kirjoittanut elämäkerrat muun muassa Miina Äkkijyrkästä, Andy McCoysta ja Dave Lindholmista.

	
www.johnnykniga.fi	991 978-952-362-001-8